

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Канадський Комітет

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД ПРИ ПРАЦІ

Торонто, 1978 р.

**ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Канадський Комітет**

**HARVARD UNIVERSITY UKRAINIAN STUDIES FUND
Committee in Canada
1260 Eglinton Avenue E., Mississauga, Ontario, L4W 1K8**

HONORARY MEMBERS

His Grace Most Rev. MAXIM HERMANIUK, Archbishop, Metropolitan
Ukrainian Catholic Church in Canada

Most Rev. Bishop ISIDORE BORECKY, Ukrainian Catholic Church
in Eastern Canada

Hon. Senator PAUL YUZYK

MEMBERS:

PETRO YACYK, Chairman

WASYL VERYHA, M.A., B.L.S., Secretary

IRYNA MALYCKA, Treasurer

PETRO SAVARYN, LL.B., Q.C., (Edmonton)

Rev. OLEKSANDER BARAN, D.D., (Winnipeg)

R. OLIJNYK-RACHMANNYJ, Ph.D., (Montreal)

WOLODYMYRA LUCZKIW

OLEKSANDRA KOPACH, Ph.D.

MODEST MYCYK, M.D.

YURIJ DANYLIW, LL.B. Dr. Rer. Pol.

Prof. DMYTRO KYSLYCIA

AUDITING COMMITTEE:

MYROSLAW BIHUS

ANDREW GREGOROWICH, B.A., B.L.S.

ROMAN BONK, B.A.

**ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ
ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ Й УКРАЇНЦІ КАНАДИ
UKRAINIAN STUDIES CENTRE IN THE HARVARD UNIVERSITY
AND THE UKRAINIAN CANADIANS**

ВСТУП

Сьогодні у добі вузької спеціалізації у всіх життєвих діяннях, знання є підставою до успіху.

Наша пословиця: "Учися дитинко, щобишь неробив (ла)", є найбільшою перешкодою до поступу. Байдуже, політична, суспільно-громадська, приватне підприємство чи наукова установа, щоб легко зібрати з громади гроші, прикривається патріотичними обіцянками. Через брак відповідного знання, пляни таких організаторів не витримують конкуренції і у висліді суспільство несе подвійну шкоду. Втрата матеріальна, а в парі з тим втрата довір'я і взаємопошани.

Ця втрата найбільш виразно позначилася на нашій молоді, брак якої відчувається у всіх вгорі вичислених установах. Так звані Рідні Школи не забезпечують навчання українки на університетському рівні, тому студіююча молодь мусіла виучувати чужі мови, літератури, історії, бо свою не було де вивчати, а що більше, де практично застосувати.

Якунебудь школу будують не професори а люди, які відчувають потребу такої установи. Якраз такі люди були виинятково щасливі доповнити свій склад науковцями міжнароднього розміру. Проф. Пріцак, у розгляді цієї ситуації застосував стару англійську практику "investigate before invest" і вибрав найкращу "кузню" знання у світі — Гарвард. Гарвард є знаний не лише з виучування поодиноких професій, але також, як підходить до різних проблем і як їх розв'язувати. Застосувавши методи Гарварду до вивчення українознавства, дає гарні плоди. Понад тридцять докторантів і стосімдесят студентів на минулорічних літніх курсах вказує, що молодь не втікає від Гарварду, а горнеться до нього. Молодь усе змагає до високих полетів, яких дотепер, ми не мали. Замість утертих обіцянок, Гарвард дає конкретні висліди, про що свідчать знимки молодих студентів та їхні описи й погляди на відбуті курси, в яких вони

показують свої досягнення. Все це вказує, хоч у маленькій мірі, що Український Гарвард працює і творить.

Хочу вказати, що починаючи аудиторне навчання на університетському рівні, без підручників приготованих для студентів, які усе сприймають через англійську мову, без книжок, без грошей і без студентів, справа не була легка. Окрім чисто технічних перешкод, ще приходилося морально поборювати своїх власних недовірок і заздрісних льокальних патріотів, в яких українське розуміння не виходить поза їхнє оточення.

Щоб усе це побороти, треба було мужнього велетня, якому на ім'я Омелян ПРИЦАК, з групою ентузіастів, які вірили, що це одинокий спосіб вийти з негативного туману фраз і титуламанії у позитивну дію і творчість.

Сьогодні вже ніхто на світі не може сказати, що української мови, літератури, історії не було, нема і не буде, бо її учать в Гарварді. Український Науковий Центр у Гарварді міняє поняття і обличчя українців у світі.

Початки поборено. Гарвард, це не є за українські гроші порожні, недіючі будинки названі університетом, ані гуртожиток чи бібліотека названі Інститутом, ані прикрашені ім'ям колись гарної людини чи інституції, товариство або фундація, яких діяльність звелася до дешевої самореклями і бенкетів.

Гарвард щоденно послідовно збирає і досліджує минуле і учить творити будуче.

По своїй змозі, зложіть або доповніть свій даток, яким допоможете поволі але певно створити інституцію, за яку Ваші діти, внуки і правнуки будуть Вам вдячні. Бо українська наука, байдуже у якій країні чи частині світу, завжди залишиться Українською Наукою.

ГАРВАРДСЬКА ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Звіт: 1968 — 1975

Наступний текст подає відповіді на деякі основні питання про розвиток українознавчих дисциплін в гарвардському університеті. Хоча підкреслюється академічні здобутки, також звертаємо увагу на поза-академічні досяги гарвардського Центру, особливо в площинах політики, впливання на знання та наставлення канадійської та американської провідних верств, та світового визнання окремішности й самотутности, та досягів української нації.

1. Як можна підсумувати, в загальних рисах, зріст гарвардського Центру?

Чисельний зріст програми наявний. Програму започатковано в січні, 1968-го року. Тоді в Гарварді українськими дисциплінами займалися два професори Гарварду, і від 4-6 студентів. Тоді провадилось 2-3 курси, не було жодних видань, і в бібліотеці зберігалось приблизно 3,000 - 4,000 томів україніки.

До січня, 1976-го року, помічається такий зріст: професорів, що пов'язані з Українським Інститутом є сім, студентів та співробітників є понад 30. Ведеться 12-14 курсів. В бібліотеках Інституту знаходимо від 30-35 тисяч томів україніки. В цьому проміжку часу видано 10 випусків Рецензії, 7 томів Гарвардської Серії (Фінк Ферляг), 4 праці в інших видавництвах, 5 випусків Протоколів Семінару. Написано 7 дисертацій. Декотрі дисертації та інші праці в машиннописній формі готові до друку (всього - - около 15 праць). Ці тексти ще не видані, голов-но через брак фондів (в сучасну пору, видання одної монографії 400 сторінок вимагає субвенції в висоті 8,000 — 10,000 доллярів).

2. Як можна оцінити якість і академічний рівень української програми?

Очевидно, що легше подати числа, що вказують на зріст, ніж подати об'єктивну оцінку цього зросту. Деякі дані могли б, все ж таки, дати певне уявлення про рівень цієї програми.

Бібліотека: Ми здійснюємо послідовно, двочастинну програму: 1) доповнювання збірки україніки, шляхом здобування усіх важливих сучасних праць та періодичних видань, що торкаються українських дисциплін, 2) доповнення збірки інтензивним вишукуванням видань та архівних матеріалів, що недоступні в бібліотеках західнього світу. Цими останніми, надзвичайними стараннями нам вдалося: 1) придбати всі варіанти

Іпатського Збірника, та інші джерела до історії Княжої Доби, 2) здобути — коштом Гарварду — перші видання Котляревського, Шевченка, Лесі Українки та інших письменників, 3) здобути — головню коштом Гарварду — на аукції в Монако такі раритети:

"Грамматика Славянская" М. Смотрицького, 2-ге вид. Москва, 1648.

"Синопис" І. Гізеля. Київ, 1674.

"Львівський БУКВАР" І. Федоровича, Львів, 1574.

"О постничестві" св. Василя Великого. Остріг, 1594.

"Камінь Віри" С. Яворського. Київ, 1730.

"Алфавіт собранний" і "Театрон" І. Максимовича. Чернігів, 1705.

"Повість временних літ", опрацьовання А. Л. Шлецера в трьох томах. Петербург, 1809-1818.

Це тільки приклади взяті із численних подібної вартости праць. На думку спеціалістів, старі і рідкісні друки української колекції в бібліотеці Гарварду --- це незрівнянна колекція пам'яток для історика літератури, думки, мови та суспільства 16-17-го століть.

Треба додати, що студенти літератури започаткували розшуки для придбання рідкісних (в багатьох випадках — знищених) творів літератури 1920-их років, щоб вповні удокументувати могутнє відродження української літератури в тому періоді.

Студенти: Строгі вимоги Гарварду гарантують високий рівень студентів та співробітників української програми. На це вказує те, що до престижного "Сосаєті ав феловс" належать аж два співробітники, Грабович і Магочі (на 150-200 кандидатів річно приймається 6-ох). Остаточний іспит рівня програми, це здобуття викладацьких позицій. В пору (після 1973-го року), коли на кожную посаду подаєтся повище 200 кандидатів, кожний один із перших вісьмох випусників гарвардської програми здобув позицію в відомих університетах.

Видання: Журнал Рецензія був підданий професійній критиці три рази. В кожному випадку, надано Рецензії високо позитивну оцінку. Подібний досвід маємо із виданнями Гарвардської Серії. Книжка проф. Кінена, що опрокидує правдивість переписки Грозного і Курбського і вказує на українські джерела тої переписки, виграла першу нагороду гарвардського видавництва на 1973-ий рік.

3. Якими дослідами займаються співробітники Українського Інституту?

Діапазон наукових зацікавлень співробітників дуже широкий:

Київська Русь: Професори Прицак, Шевченко і Лянт.

Козацька Доба: Ненсі Шілдс (шляхетська верства в 17-му ст.), Франко Сисин (Адам Кисіль, Хмельниччина), Любомир Гайда (Турецька політика Дорошенка), Орест Субтельний (Орлик, Мазепа), Зенон Когут (Гетьманщина, Ліквідація автономії).

Модерна Доба: Проф. Прицак (інтелектуальна історія 19-го ст.), Патриція Герлігі (історія Одеси в 19-му ст.), Зак Дійл (історія харківського селянства в 19-му ст.) Юрій Лібер (політична думка в 19-у ст., Драгоманів) Богдан Зарицький (політична думка, 19-те, 20-те ст.). Роман Сольчаник (політичні рухи, 20-те ст.), Франко Сисин (Махно), Любомир Гайда (сучасні демографічні процеси в УРСР).

ЛІТЕРАТУРА:

Гриць Грабович (19-те, 20-те ст. доба Романтизму, Тичина),
Ричард Гантула (Сковорода),
Люба Дика (Куліш, українська драматургія),
Наталка Пилип'юк (Барокко, Антонич),
Олег Ільницький (Бажан, Гоголь).

МОВОЗНАВСТВО:

Проф. Лянт (старо-українська мова),
Проф. Струмінський (порівняльна лінгвістика),
Проф. Гумецька (підготовка підручника української мови),
Ричард Барнстед (синтаксис).

На цьому місці треба звернути увагу на це скільки важливих ділянок не охоплено (не зважаючи на великі потреби) через брак фінансових ресурсів, ось хоч би згадати такі, як: політичні науки, історія Церкви, археологія, економічні науки, історія мистецтва, історія права, і т. д.

4. Чи до української програми включаються не-українські професори та студенти?

Короткий перелік прізвищ — найкраща відповідь на це питання: Професори: Пайпс, Лянт, Кінен, Вайнтрауб; студенти і співробітники: Патриція Герлігі, Ненсі Шілдс, Томас Такер, Зак Дійл, Ричард Гантула, Ричард Барнстед, Дейвид

Слоун, Беті Форман, Наталія Гратович, Джек Колман, Дон Островський;
Не-українські студенти також беруть участь в українських курсах в програмі літньої школи.

5. Яке є відношення Гарварду до інших курсів українських студій?

Створення Гарвардського Центру надало легітимацію українським дисциплінам в очах наукового світу. Чужим професорам в інших університетах тяжко тепер твердити про не існування української мови, літератури чи історії, коли в Гарварді діють катедри цих предметів. Завдяки цьому від 1968-го року, покликаючись на цю легітимацію, впроваджено курси українознавчих дисциплін в щонайменше 6-ох інших університетах:

(Ратгерс, Пенсильвенія, Чикаго, Мінесота, Нью-Йорк, Джерсі Ситі).

6. Яке є фінансове підложжя української програми?

Три катедри (1,800,000 дол.) сплачено в січні, 1973-го року. Сьогодні, вартість однієї катедри виносить по 1,000,000 дол. Ця українська інвестиція підійшла вартістю на 60% за чотири роки.

Дія катедр — навчальна програма:

Історія: Курси ведуть проф. Пріцак і д-р Франко Сисин
Література: Курси веде д-р Гриць Грабович
Мова: Курси веде проф. Струмінський.

Оплачення цих викладацьких сил та одної секретарки-адміністратора вичерпує бюджет (90,000 дол.) трьох катедр.

7. Яке є значення Гарварду в вільному світі?

Гарвард віддавна відіграє унікальну роль в вільному світі. В основному, роль Гарварду — постачати провідників в усіх відгінках життя — (наука, політика, преса, підприємство, закордонна служба і т. д.). Наявним доказом цього численні гарвардські професори, які безпосередньо уділяються в уряді. Десять років тому, ці члени факультету були або слабо або неправильно поінформовані про Україну. Сьогодні їхнє знання і наставлення поступово міняється на нашу користь.

Для нас, однак, найважливішим чинником є теперішні студенти Гарварду — ті що за 10-15 літ будуть займати провідні становища в різних економічних, політичних та інших установах. Дальший зріст нашої програми дасть нам можливість втягати все ширші кола цих студентів на наші курси та семінари, та цим способом ґрунтовно викоринити пануючі русофільські впливи та однобічне викривлювання історії Східньої Європи, а тим самим і історії України.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ

Десятиліття в цифрах

1968 — 1978

1. курси одно- й дво- семестрові 43	2. семінари двогодинні сесії 219	3. конференції 11
--	---	------------------------------------

4. публікації періодичні монографії 3 (17 чисел) 37	5. бібліотека виставки україніка понад 30,000 11	6. Літня Школа сесії студенти викладачі 7 17 418
---	---	---

7.

В часі першого десятиліття було:

викладачів 11	студентів 39	наукових співробітників 34
-------------------------	------------------------	--------------------------------------

8. україністика — головний предмет 8	суміжні дисципліни 4	9. здобули ступінь магістра 5
---	----------------------------	--

10.

Контакти з-поза університетськими науковими кругами:

листу- вання 8,720	в наукових відрядженнях поїздка поза Америку 16	участь в крайових і між- народніх наукових конференціях 37
--------------------------	---	---

Повне завершення організаційної структури:

- Українські студії на рівні департаменту університету —
- постійний професорський комітет українських студій,
- три катедри: історія України, українська література, українське мовознавство, (викладницький сектор),
- Український Науковий Інститут (дослідчий сектор)
- Візитаційні (контрольний) Комітет (з участю громадського чинника)

Катедру історії України названо ім. Михайла Грушевського.

Здобули докторати в Гарвардському університеті, в часі першого десятиліття програми україністики:

Історія:

д-р Орест Субтельний
 д-р Зенон Когут
 д-р Франко Сисин
 д-р Павло Магочий
 д-р Любомир Гайда

Література:

д-р Григорій Грабович
 д-р Ричард Гаутуля

Мовознавство:

д-р Андрій Горняткевич

Суміжні дисципліни:

(антропологія, археологія, виховання, фольклор в пов'язанні з україністикою)

д-р Уляна Климишин
 д-р Наталія Кононенко
 д-р Галина Дуда
 д-р Гльорія Єдинак.

Здобули магістерські ступені: (україністика)

Олег Ільницький, Люба Дика, Андрій Сороківський, Тетяна Гаєцька, Наталія Пилипюк.

Магістранти й докторанти: Максим Тарнавський, Роман Коропецький, Юрій Лібер, Віктор Остапчук, Ольга Андрієвська, Наталія Гратович, Нансі Шілде.

Викладачі в першому десятилітті: професори: Олександр Оглоблін, Омелян Пріцак, Ігор Шевченко, Збігнеф Вуйцік, Михайло Лесів, Богдан Струмінський, А. Горняткевич, Г. Грабович, О. Субтельний, Ф. Сисин, Олександр Гольдфельд.

Зліва: о. С. Чомко, Дерек К. Бок — президент Гарвардського Університету, Степан Хемич — голова ФКУ, проф. Омелян Пріцак — директор УНІГУ, Ігор Макух — голова СУСТА (1972), після підписання договору між Гарвардським Університетом та ФКУ про створення УНІГУ в 1972 р.

Будинок Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету

HARVARD UKRAINIAN RESEARCH INSTITUTE (HURI)

ASSOCIATES COMPILE BIBLIOGRAPHY ON UKRAINIAN

Despite the great interest in contemporary Ukrainian dissent, there is no bibliography listing the complete "unofficial" writings of the Ukrainian dissidents. Hoping to remedy this situation, George Liber, M. A. candidate, Soviet Union Program, Harvard University, and Anna Mostovych, Ph.D. candidate, Indiana University, have recently finished compiling a bibliography dealing with the literary manifestations of the political, cultural, national, social, and religious discontent in the Ukrainian SSR, entitled **Nonconformity and Dissent in the Ukrainian SSR, 1955-1975: An Annotated Bibliography.**

The bibliography attempts to register and to annotate uncensored material circulating in the Ukraine during the 1955-1975 period, as well as that which was later published in the Ukrainian, Russian, and English languages in the West. It contains 1,242 entries pertaining to the Ukrainian national movement throughout the USSR, and to the Jewish movement for emigration to Israel, the Catholic, Orthodox, and Protestant religious movements, and the Russian civil rights movement in the Ukrainian SSR. The type of material included in the bibliography is greatly varied, including letters, appeals, petitions, declarations, political tracts, manifestoes, etc. George Liber and Anna Mostovych have also included several documents originating in the West, but which became a part of the clandestine literature circulating in the Ukrainian SSR. The bibliography also includes Western books, monographs, essays, newspaper articles, and other items, written in the Ukrainian, Russian, and English languages, which are relevant to the study of nonconformity and dissent in contemporary Ukraine.

The bibliography will be shortly published by the Harvard Ukrainian Research Institute.

Frank Sysyn

JANUARY 22 AND THE UKRAINIAN REVOLUTION

Often the Ukrainian-American must explain to his bewildered fellow American why Ukrainians celebrate January 22. For citizens of the United States, July 4 marks the foundation of their nation-state. It commemorates the formation of the political structures and institutions that have influenced the American people for over two hundred years. Indeed the revolution of British colonists and their establishment of a republic created a state in which an American nation, a collective composed of numerous races and national groups, slowly took shape. In the America of the past, the Fourth of July was celebrated with parades, picnics, and fireworks. At present, it often merely marks the beginning of the summer holiday season. But then, the American citizen, living in the security of a powerful state, can easily take his nation's independence for granted. For him the events leading to July 4, 1776 are an obscure part of history. His patriotism is latent, and he sees no threat to his nation's existence. In such conditions, we need not be surprised that millions of Americans spend July 4 at the beach.

It may seem strange to mark the independence day of a people who did not succeed in retaining their independence. How different from American celebrations are the "Akademii," or public commemorative assemblies, which Ukrainians organize around January 22. These gatherings, consisting of speeches, declarations, and cultural performances, are a reaffirmation of dedication to the ideal of an independent Ukraine. The inevitable themes of speakers are praise for those who struggled against overwhelming odds to found this state and calls for support of those Ukrainians in the Soviet Union who suffer national and religious persecution. The rise of an active Ukrainian dissident movement in the 1960's and 70's reinforced the dedication of the goals of assistance to brothers and sisters in Ukraine. The declamations of poetry and cultural performance represent a determination to maintain ideals and cultural traditions. The level of such speeches and presentations varies greatly, but the element of the community's reaffirmation to the realization of national independence is constant.

To an American, the Ukrainian celebrations seem strident—almost hysterical in tone. They do indeed convey the frustration of the Ukrainian community. But increasingly the forms of marking January 22 have lost their significance to the children and grandchildren of immigrants. The problem is not merely one of declining knowledge of the Ukrainian language. Even more dangerous is the decline in knowledge of the historical events being commemorated. Patriotic panegyrics to the heroes of 1917-21 and vitriolic condemnations of foreign invaders are meaningless to young people who do not even know who Hrushevskyyi, Petliura and Skoropadskyyi were. All too often, the complex events and conflicts of 1917-21 are so over-simplified, that young people have no comprehension of how difficult the problems of that generation were, how diverse were the views of the Ukrainian political leaders, and how great the achievements of the Ukrainian national movement were. There seems to be a tendency to create a mythical past, to avoid discussions of political divisions, and to ignore elements of weaknesses in the Ukrainian national movement prior to 1917. Such tendencies make it difficult for Ukrainian youth to understand why the formulaizers of the Fourth Universal did not succeed in attaining Ukrainian independence and to comprehend the courage of those who stole the march on Russian and Polish political leaders by declaring Ukraine's independence. Indeed, even in defeat, they forced the Soviet authorities to recognize the strength of Ukrainian aspirations.

The lesson that must be drawn is that strength and dedication can only be based on knowledge. The recent appearance of Taras Hunczak's **The Ukraine, 1917-1921: A Study in Revolution**, in the Harvard Ukrainian Research Institute's monograph series, affords the opportunity of passing understanding to the younger generation of Ukrainians and to the American public. Composed of essays by fourteen specialists, the volume describes the ideas, aspirations, and struggles of the Ukrainian revolution. It seems that the most appropriate act of reaffirmation of January 22 is to assure that scholarly, objective information is available to Ukrainian youth and the American public.

J. Iwaniw

OBSERVATIONS

Someday in the future when historians are sifting through the history records of our community and its development in the New World, they will note many important milestones along the way. But none of them will be as impressive as that marking the establishment of the Ukrainian Studies Center at Harvard, and the creation of HURI (Harvard Ukrainian Research Institute). With one bold stroke, the Ukrainians emerged from comparative obscurity to successfully challenge the established concept of East European history as it was being taught and interpreted by the scholastic establishment of the Western World. No longer will it be possible for a Russophile scholar to dismiss Ukrainians as an insignificant "tribe of Russians," or to compare Ukraine to a province or a tribal area of Russia. By its very existence it serves notice to the Russians that they may succeed in stamping out the Ukrainian presence in one place, only to see it spring back to life with greater vitality in another. By creating the Ukrainian Studies Center at Harvard the Ukrainians have announced to all the world that no sophisticated method of terror and force, however brutal, will destroy the living spirit of the people. The days of unbridled encroachment on our history and cultural achievements are over, and if they are made, will be vigorously challenged every step of the way to the inevitable end: The triumph of the Ukrainian people over the forces of oppression.

The words above apply to the future which many of us will not be allowed to see. But what of the present? What benefits can we expect to derive from the Ukrainian Studies Center today or tomorrow? Is it equal to the task we expect from it? Are there scholars available and are they competent to fulfill the promises made? The questions are proper, timely, and relevant and they have been asked time and again by many concerned Ukrainians. Many promises have been made in the past but never kept. As result our people are conditioned to take promises with a considerable amount of scepticism. Therefore the answers must be true and to the point. If we are to bring this fine project to a successful conclusion, if we are to earn respect and confidence of the community, we must do our job in the best possible manner. In this case one should ob-

serve and evaluate the development and growth of the Ukrainian Studies Center at Harvard. One need only appraise the funds that were collected, and the amount of work produced in return. There are checks and balances built in so that no one person or a group can act in a manner detrimental to the whole. When a project such as the Ukrainian Studies Center is operating under the aegis of a respected institution as Harvard University, it most certainly cannot bluff its way forward. It must abide by the ethics and standards of Harvard, and it must produce in accordance with their requirements.

The **Encyclopedia Britannica** was so impressed with the Ukrainian Studies Center that it requested articles on Ukraine to be prepared for publication in its future volumes. The request was fulfilled with dispatch

Деякі видання Українського Наукового Інституту

and was accepted by the editors. It will not be long before other publishers will be requesting accurate material pertaining to Ukraine. By its worldwide interplay with other educational institutions, the Ukrainian Studies Center is disseminating information about Ukraine at the highest scholastic level. Such a large order cannot be fulfilled in a day or

two, so we must be patient and support this project both spiritually and financially. We are an enlightened community and in the past few years we have proven that we are equal to the task that fate has lain upon us.

It was reported in our press, earlier this year, that a study conducted in Eastern Europe revealed that Ukraine, second largest Slavic nation, was sixth (6) in volume of publications. At the same time it was learned that the Russians closed down an additional six (6) Ukrainian cultural publications. This information bodes ill for the Ukrainian nation. HURI embarked upon an ambitious program of research and publication to compliment the three chairs in Ukrainian Studies. The distressing news from Ukraine adds a new urgency to this vital part of the publishing program. It is necessary that we strengthen and expand it in order to compensate for the losses suffered as a result of educational and publishing suppressions in Ukraine. Working with limited funds the fledgeling program has had very impressive, results. Some 37 titles were published so far with 11 original works, 3 translations, 2 textbooks, 4 reprints and 17 offprints. About twice as many works are planned for publication in the immediate future. As the funds become available, every aspect of Ukrainian life, past and present, will be scrutinized, researched, and recorded for posterity. It will give our children, and their children's children, an opportunity to learn about their heritage and their roots. It will also open to the English speaking world a new area of learning about a nation they barely knew existed.

The Summer School program gives our youth the opportunity to get acquainted with Ukrainian education, and to absorb the spirit and essence of being a Ukrainian among Ukrainians at Harvard. Since 1971 about 300 students of both Ukrainian and non-Ukrainian descent had the opportunity to broaden their knowledge of Ukrainian disciplines.

The Ukrainian Studies Center has sponsored many educational conferences relevant to Ukrainian topics such as history, religion, and social and economic problems. Conferences were attended by foremost scholars both Ukrainian and non-Ukrainian.

The merits of the Ukrainian Studies Center are numerous. Every knowledgeable Ukrainian should be proud of this achievement. No amount of clever words will describe adequately all the opportunities that this project has opened for us. I suspect that a very small percentage of our people fully realize the possibilities and advantages we now have. If they did, then by now the program would have been fully funded.

Адріян Сливоцький

З В Е Р Н Е Н Н Я

В січні 1972-го року в Україні Москва поновила терор, щоб здавити українську націю шляхом нищення української мови, науки, літератури та взагалі всіх проявів українського духового життя. Українських науковців та письменників усунуто з посад, видавничі програми зліквідовано або суворо обмежено. Чимраз більше творча, думаюча українська людина користується мимо небезпеки, нагінки її залякувань, засобами самвидавної підпільної літератури, бо це одинокий спосіб вияву української самобутньої думки.

Посилені репресії в Україні викликали відрух героїчного опору. Українці наражували безпеку своїх родин, своє власне здоров'я, можливості заробітку, навіть наражували власне життя, щоб висловити протест. На поновлені знущання українці відповіли мужнім спротивом.

Спротивом, але не творчістю. Чому не творчістю? На це питання треба відповісти іншими питаннями.

Чи сьогодні дозволено студентам в Києві чи Львові мати доступ до професорів-фахівців в ділянках української історії, мови чи літератури? Чи сьогодні дослідники в УРСР мають доступ до бібліотек чи архівів? Чи можна видати в УРСР праці давніх українських істориків? Чи можна в УРСР друкувати об'єктивні, фахові рецензії наукових видань? Чи можна в УРСР організувати конференції про історію Української Церкви чи про літературну творчість Богдана Антоновича?

В ч. 7-8 "Українського Вісника" надруковано декілька речень про наш Гарвардський проєкт, згадуючи ім'я нашого найвизначнішого Мецената. Яке значення цієї згадки про Володимира Юрковського? Чому з десятків можливих прикладів невідомий автор вибрав приклад Володимира Юрковського?

Чому якраз Юрковського, скромну й маловідому досі людину? Чи не тому, що Юрковський в обличчі трагічних обставин в Україні своїм учинком відновив поняття української сили, сили наукової творчості, в противенстві до безсилля фраз.

заяв та безвідгомонних демонстрацій? Чи може тому, що це діло звернуло увагу на ще одне питання, а саме: коли дисидентам можливий і то в обмеженій формі тільки спротив або протест, то чи протести та патріотичні заяви становлять границю можливостей українців у Вільному Світі?

Згадка про Юрковського -- явний доказ подіравлености залізної заслони. Ми знаєм про те, що відбувається в Україні, але й українці на Рідних Землях довідуються про нашу діяльність в Вільному Світі.

Згадка в "Віснику" це -- вказівка, що ми можемо ввійти в обопільний творчий діалог українців на волі та українців у невільній окупованій Україні. Що зусилля й боротьба потойбіч і поцейбіч можуть себе взаємно доповняти й посилювати. Щорух героїчного опору в Україні прагне доповнення тільки не лише у формі протестів, але також у формі систематичної творчости у Вільному Світі. Наш діалог з нескореною Україною вирішить, чи наше відношення до Валентина Мороза і тих всіх, котрих він репрезентує, буде відношенням, побудованим на безконечних пустих заявах і патріотичних окликах, що вкінці нас нічого не коштують, чи побудованим на систематичних зусиллях, добре продуманій праці, на творенні того, чого в Україні неможливо творити.

Якщо добре зрозуміти обставини в Україні, то ледви чи можна серіозно ставити запит, чому збираються фонди на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету. Борці в Україні звернені очима на Захід. Вони від нас очікують не лише зберігання, але й динамічного розвитку української науки й культури, бо це не дасть нації вмерти.

Теперішнє вивінування УНІГУ запевняє лише бюджет в сумі 40,000 доларів річно. Ця сума дозволяє дати постійну працю одному-двом фахівцям і можливо видати одну невеличку книжку. Вона не дає змоги надавати стипендії, збагатити бібліотечні збірки україніки, організувати міжнародні конференції, розгортати видавничу справу. Сьогодні в Гарварді є понад десять закінчених українознавчих наукових праць, які не видано через брак фондів. Чи це є належна відповідь учасникам руху опору в Україні? Чи це вичерпує наші можливости творчости? Чи це є "оборона" Валентина Мороза та інших борців за права України?

Збіркова кампанія ФКУ на вивінування УНІГУ це -- іспит нашої ділової, а не тільки словесної підтримки Руху Опору Тільки Рухом Творчости, жертвенністю і працею дорівнюємо

непосильним зусиллям героїчного Українського Руху Опору 70-их років.

Відкласти це — навіки втратити дорогий час, це — програти бій, бій за життя смертельно загроженого народу. Наші вороги не відкладають диявольської програми москвощення на завтрашній день. Чому ж мали б ми відкласти працю для збе-

Делегати 6-го Крайового З'їзду Фундації Катедр Українознавства в днях 20—21 жовтня 1973 р. в Детройті

рігання нашої історичної пам'яті та розвитку нашої науки й культури? Цього за нас ніхто не зробить.

Створім Український Науковий Інститут Гарвардського Університету — в імені тих, котрим Москва в душі мерзенного Ёмського указу, катуванням, переслідуванням, тюрмами й засланням заборонила творити.

ГОЛОС З УКРАЇНИ:

У наших гнобителів поступальні усхіли українців на еміграції викликають страшенну лють. Вони ні передчим не зупиняються, щоб обрехати наші священні стремління. Отож і по-являються в советській пресі постійно вигадки на наших активістів, на українські організації про запроданство іноземним розвідкам і тому подібні нісенітниці.

А насправді ця праця викликана усвідомленням суспільного обов'язку перед своїм народом, турботою за долю українського народу.

Хоч би взяти для прикладу один тільки факт: 80-річний український емігрант в США В. Юрковський пожертвував на факультет українознавства у Гарвардському університеті 100 тисяч доларів (!). І ще 40 тисяч доларів на видавничу діяльність при цьому факультеті, започатковуючи спеціальний фонд. Що це запроданство? Це подвиг цілого життя українського трударя-патріота!

(УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК,
самвидавний журнал з України, випуск 7-8).

Деякі видання Українського Наукового Інституту

В ЧАСІ ВІД 15 БЕРЕЗНЯ ДО 31 ГРУДНЯ 1977 Р. СЛІДУЮЧІ ПРИХИЛЬНИКИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗЛОЖИЛИ ПОЖЕРТВИ:

Яцик Петро	9,432.00
Українські Комбатантські Організації Торонта і Гамільтону	3,300.00
Івасиків Мирослав	2,000.00
п-ні Котович Катерина	1,450.00
Луців Олег	1,312.00
Панчишин Теодор і Анастасія	1,100.00
Братство к. Всяків 1 УД УНА Станиця Торонто	1,000.00
Кардинал Лев	1,000.00
Стасів Володимир	1,000.00
Кооператива Плай	1,000.00
Мороз Ярослав і Ірена	1,000.00
Неліпа Петро і Ольга	1,000.00
Йонка Микола і Софія	1,000.00
адв. Зараска Євген	1,000.00
Микуляк Петро	1,000.00
адв. Креп'якевич Степан	1,000.00
Стельмах Петро	850.00
Федорів Василь	600.00
Чумак Александер і Надя	400.00
Шульга Павло і Ольга	500.00
Карпюк Ф.	300.00
По 250.00: Чумак Павло, п-ні Лучків Володимира, д-р Лопаський В. разом	750.00
По 200.00: Блазовський Мирон, п-ні Мамалига І., Мой- сяк Василь, Пилюк Михайло, п-на Росляк Рося, Сушко Богдан, СОЮЗ Кредитова Кооператива, Вітер Андрій, Грабовський Михайло, Перманент Гіт, разом	2,000.00
П-на Макарик Ірина	175.00
По 150.00: Бошик Павло, п-ні Бонк Галина, Колісник Роман, Українська Кредитова Спілька УНО, Кредитова Спілька св. Марії разом	750.00
Микитинський Я.	120.00
По 100.00: Лаптуга Я., Барановський Д., Брадко Де- вел., Бзовий Борис, Хабурський О., Хархаліс М., Ха- бурський Я., Хелюк В., Чернявський С., Чорній А., Хо- ростіль Я., Данилів М., д-р Данилів Ю., Дозорський І., Дубик В., Дувало І., д-р Дзьоба Р., Ігнат С., д-р Березов- ський Я., Господин А., п-ні Голод М., Яблонський Я., Копач Р., Копестянський Ю., Коструба Е., д-р Крав Н., п-ні Кушнір Е., Кушнір М., Квас Й., Марушак Д., Ма-	

зуренко І., Медицький С., п-ні д-р Мороз І., д-р Мицик М., Недошитко В., адв. Оланик М., Хичій І., Пашковський А., Павлюс С., Петерс констр., Рошко Ст., Шафранюк М., Семко І., Бігус М., Стасів І., Шлопак Й., Топорницький Е., Турчиняк Т., Винницький О. разом 4,900.00
Д-р Борух Н. 75.00

По 50.00: п-на Карасевич І., Гула С., адв. Бардин І., Бардин і Залуцький, п-ні Байдужа Я., Болубаш В., Борис Е. п-на Бундза Н., Бибик В., Челюк Н., Чумак Р., д-р Цурковський Р., Данкович А., Дорвін Індуст., п-ні Думин М., п-ні Федорів І., Фуртак Й., п-ні Грапко Т., Гулак М., Іванів П., Калина Девел., Клімів Т., Кліш В., Ковальчук С., Куций В., адв. Максимів Р., д-р Малецький М., Малицька І., У. С. Клюб, Мельник М., Міщина І., Микитюк Д., Назаркевич Й., Оленицький С., Осадчук М., Падик І., Підгайний Б., Рудзій О., Семегин П., Шкільник Ілля, Шпікула Н., Щирбатий Й., Сілецький Й., Тарнавський О., д-р Трач Г., Юніон Елект., Верига В., Вацик В., д-р Запутович Б., п-ні Жаровська М., п-ні Зазуляк Ст., Зубик В. разом 2,600.00

Датки нижче дол. 50.00 355.00

Разом \$41,355.00

КОТРА З УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ:

1. Розчислена і уфундована на сотки років української наукової діяльності?
2. Уже вишколила і дальше вишколює спеціалістів української мови, літератури, історії на університетському рівні?
3. Спроможна писати наукові твори і підручники для навчання в університетах, включно з історією і літературою на українській і чужих мовах?
4. Має понад двадцять світової слави активних наукових співпрацівників у різних державах?
5. Є досить авторитетною, щоб її інформації були поміщені у чужих журналах, наукових книжках і енциклопедіях?

ВІДПОВІДЬ: Єдиний у світі Український Науковий Центр в Гарвардському Університеті.

Якщо Вам залежить, щоб наш престиж піднести, допоможіть його скріпити.

HARVARD UNIVERSITY UKRAINIAN STUDIES FUND
1260 Eglinton Avenue E., Mississauga, Ontario, L4W 1K8
Canada or
1581-83 Massachusetts Ave., CAMBRIDGE, Mass. 02138, U.S.A.

..... , 1978
(місцевість і дата)

До
КАНАДСЬКОГО КОМІТЕТУ
Фонду Катедр Українознавства
Гарвардського Університету
в Торонто

Високоповажані Панове!

Розуміючи значення і вагу українознавчих студій взагалі,
а ролю Центру Українських Студій Гарвардського Університе-
ту зокрема, залучую від себе пожертву на цю благородну ціль
у сумі: \$.. .

З пошаною до Вас

.....

(Адресу просимо подати латинкою і не забути про поштовий код).

П. С.: Прошу вислати Вашу брошуру також на такі адреси, які
сподіюся відгукнуться позитивно на Ваш заклик.

.....
.....
.....
.....

Просимо цю картку витяти та вислати на адресу:
HARVARD UNIVERSITY UKRAINIAN STUDIES FUND
Committee in Canada
1260 Eglinton Avenue E., Mississauga, Ontario L4W 1K8